

FEBRUAR 2019

HØYRES DISTRIKTS- POLITIKK

Solnedgang en sommerdag på
Byneset utenfor Trondheim.
Foto: Getty Images.

Verdiene må skapes før de kan deles, samfunnet må bli mindre byråkratisk og mer makt må overlates til lokalsamfunnene.

I oktober 2016 nedsatte Høyres sentralstyre et arbeidsutvalg for distriktspolitikk, som i desember 2017 ble vedtatt videreført.

LEDER

Liv Kari Eskeland

Stortingsrepresentant,
Hordaland

MEDLEMMER

Trond Helleland

Parlamentarisk leder i Høyre

Frida Melvær

Stortingsrepresentant,
Sogn og Fjordane

Jonny Finstad

Stortingsrepresentant,
Nordland

Hanne Alstrup Velure

Landsmøtevalgt sentral-
styremedlem, Oppland

Norunn Tveiten Benestad

Stortingsrepresentant,
Vest-Agder

Solnedgang på kysten av
Møre og Romsdal nær
Molde. Foto: Getty Images

INNHold

4	Den store og den lille distriktspolitikken	14	God inntektsutvikling i landbruket	28	Regionreformen
5	7 grunner til at Høyre er best for distriktene	16	Skognæringens verdiskaping	29	Politireformen
6	Lokalt selvstyre	18	Distriktenes betydning for energisektoren	29	Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen
8	Flere arbeidsplasser	19	Olje og gass	29	Veireformen
10	Differensiert arbeidsgiveravgift	20	Fiskeri	29	Jernbanereformen
10	Formuesskatt	21	Bærekraftig vekst i havbruket	29	Skattereformen
10	Lette i eiendomsskatten	22	Maritim næring	29	Universitets- og høyskolereformen
10	Næringsrettet forskning	24	Utvikling av utmarksressursene	29	Sykehusreformen
11	Lokalisering av statlige arbeidsplasser	26	Regjeringens reformer	30	Kommuneøkonomi
12	Samferdselssatsing	27	Kommunereformen	32	Hva vil Høyre i distriktspolitikken?
				35	Ordliste

An aerial photograph of a Norwegian landscape. In the foreground, there is a dense green forest. In the middle ground, a town with various buildings and a church spire is visible. A wide river flows through the town, with a bridge crossing it. In the background, rolling hills and mountains are covered in forest under a clear sky.

Den store og den lille distrikts-politikken

Landskap langs øvre del av Mjøsa i Oppland. Utsikt over Lillehammer og Vingnes. Bildet er tatt fra Lysgårdsbakken. Foto: Getty Images

Høyre ønsker lokalsamfunn med skaperkraft og vekstkraft. Vi ønsker flere ja-kommuner som belønner nyskaping og utvikling.

Distriktspolitikken kan deles inn i den store, og den lille distriktspolitikken. Den lille er det vi tradisjonelt regner som distriktspolitikk. Overføringer direkte til kommunene, eller støtte til enkeltprosjekter i distriktene er den lille distriktspolitikken. Den lille distriktspolitikken er viktig, men Høyre i regjering satser også sterkt på den store distriktspolitikken.

Den store distriktspolitikken er saker vi ikke umiddelbart tenker på som distriktspolitikk. Arbeids-, nærings- og skattepolitikken, det å legge til rette for at bedriftene kan vokse, skape flere jobber, og satse på innovasjon, er ekstremt viktig for arbeidsplasser i distriktene. Det å gi norske lokalsamfunn flere bein å stå på, sikrer et levende lokalsamfunn for fremtiden.

Samferdselspolitikken, det å bygge gode og sikre veier, er avgjørende for bedriftene og norske distrikter. Veiene, jernbanestrekningene, de små flyplassene og skipstransporten binder landet sammen. God infrastruktur i hele landet er en forutsetning for levende lokalsamfunn. Her inngår også digital infrastruktur. Nye, digitale løsninger åpner for en enklere hverdag i grisgrendte strøk, og større muligheter for å sikre bosetting i hele landet.

Å bygge kunnskapslandet Norge, fra barneskole til etter- og videreutdanning, sikrer at vi kan møte fremtidens arbeidsmarked. Sammen med et godt utbygd helsevesen og trygge lokalsamfunn rammer vi inn hele distriktspolitikken vår.

7

grunner til at Høyre er best for distriktene

- › Høyre i regjering har styrket kommuneøkonomien hvert år
- › Det bygges vesentlig mer vei i distrikts-Norge med Høyre i regjering
- › Høyre i regjering legger til rette for at bedrifter kan skape lokale arbeidsplasser ved å senke skatter og avgifter for bedrifter og enkeltpersoner
- › Langt flere statlige arbeidsplasser flyttes ut av Oslo med Høyre i regjering
- › Høyre i regjering gjennomfører en kommunereform som skal sikre bedre velferdstjenester og sterkere lokaldemokrati
- › Høyre er kunnskapspartiet, og vi styrker yrkesfagenes posisjon
- › Høyre i regjering gir større handlingsrom til lokalsamfunn og enkeltmennesker med mindre statlig overstyring

Verdiene må skapes før de kan deles, samfunnet må bli mindre byråkratisk og mer makt må overlates til lokalsamfunnene.

Derfor overfører regjeringen makt og myndighet til større og sterkere kommuner og fylker, belønner lokale initiativ og reduserer skattene på norske arbeidsplasser. Høyre mener at flere beslutninger skal tas nærmere der folk bor. Med Høyre i regjering leverer vi på den store distriktspolitikken.

Lokalt selvstyre

Lindesnes fyr er Norges eldste fyr beliggende helt på sydspissen av Lindesnes-halvøya i Lindesnes kommune. 27. februar 1656 ble Norges første fyrlys tent her. Foto: Getty Images

Høyre er partiet for det lokale selvstyret. Kommunen som forvaltningsnivå har sterk legitimitet blant befolkningen.

De beste lokalsamfunn er preget av folkelig engasjement for kommunen og nærmiljøet. Det er også lokalsamfunnet selv som best kjenner de lokale forhold. Flest mulig avgjørelser bør tas nærmest mulig folk, og Høyre ønsker sterke kommuner som er i stand til å løse flere oppgaver. Da skal vi legge til rette for at lokale vedtak ikke blir overstyrt av staten eller fylkesmannen, med mindre det står nasjonale eller regionale interesser på spill.

- Regjeringen fører en politikk for å styrke det kommunale selvstyret og redusere statlig og regional detaljstyring.
- Høyre i regjering har bedt statlige etater og fylkesmenn legge mer vekt på det lokale selvstyret i plansaker, og vi har styrket det lokale selvstyret i de statlige planretningslinjene.
- Høyre i regjering jobber med å forenkle planbehandling i kommunene.
- Høyre i regjering har strammet inn bruken av innsigelser. Nær 8 av 10 saker meldt inn til kommunalministeren er blitt avgjort helt eller delvis i samsvar med kommunens vedtak.

- Det er vedtatt kortere tidsfrister for å sende innsigelser.
- Hvert år behandler kommunene om lag 100 000 byggesøknader og over 2000 plansaker. Regjeringen har bevilget midler for å etablere en digital fellestjeneste for innsending av byggesøknader, i tillegg til digitalisering av plandata for raskere og sikrere byggesaksbehandling.
- I 12 fylker pågår nå et forsøk med at fylkesmannen samordner og kan avskjære innsigelser fra statlige etater. Innsigelser til kommunale planer skal begrenses til saker av nasjonal eller viktig regional karakter.
- Regjeringen vil legge til rette for økt bredbåndsutbygging i distriktene, blant annet gjennom statlige bidrag.
- Kommunene får mer makt med Høyre i regjering. Kommunene kan selv avgjøre om de ønsker lokale snøscooterløyper, om de vil ha mindre vindkraftanlegg, og regjeringen jobber for at kommunene skal få mer makt i forvaltning av utmark.
- Høyre i regjering vil revidere strandsoneloven med sikte på mer differensiert forvaltning og større lokal handlefrihet.
- Høyre fører ja-politikk som legger vekt på mulighetene for å skape vekst og arbeidsplasser. Vi har sagt ja eller delvis ja i de fleste reguleringssakene vi har hatt til behandling. Mange av disse vil skape arbeidsplasser.
- Eksempler er ja til mineralutvinning i Rana, reguleringsplanen for Nussir og Ulveryggen i Kvalsund kommune i Finnmark. Dette kan gi grunnlag for en mineralutvinning som vil skape arbeidsplasser og spennende utviklingsmuligheter.
- Et annet eksempel er regionalplanen for Dovrefjell-Sunndalsfjella der berørte kommuner fikk medhold.

Flere arbeidsplasser

Utsikt over Vikøyri i Vik kommune i Sogn og Fjordane. Hopperstad stavkirke i forgrunnen. Foto: Getty Images

Lønnsomme, private bedrifter utgjør ryggraden i det norske velferds-samfunnet.

Lokalt eide bedrifter er ryggraden for mange lokalsamfunn, og vi vil føre en politikk som gjør hverdagen til den lokale bedriften enklere. Høyre i regjering fører en politikk for styrket og spredt norsk eierskap, der statens viktigste rolle overfor næringslivet er å utforme lover og regler.

Arbeidsplasser betyr mye for både lokalsamfunnet og den enkelte arbeidstager. Derfor senker Høyre skattene for både enkeltmennesker og bedrifter, fordi vi vet at arbeidsplasser er grunnlaget for ethvert lokalsamfunn.

➤ Norsk økonomi har reist seg etter oljeprisfallet, og er nå preget av optimisme og solid vekst. Den positive utviklingen i norsk økonomi er resultat av politikken Høyre har ført i regjering

- Høyre fører en politikk, som gjennom skattenivå, næringspolitikk og stønadssystemer, sikrer at det lønner seg både å skape arbeidsplasser, og å være i arbeid.
- Høyre i regjering fører en politikk for å prioritere virkemidler som kan styrke innovasjon og nyetablering i alle deler av landet.
- For næringslivet er særlig redusert bedriftsbeskatning, redusert formuesskatt, utvidelse av Skattefunn-ordningen og forenklinger i merverdiavgiftsordningen viktig. Dette gir bedriftene mer penger å bruke på å skape arbeidsplasser, og ruste seg for fremtiden.

- Regjeringens skattelettelser er ekstra viktige for å sikre og skape arbeidsplasser i distriktsnæringslivet, samtidig som Høyre gir kommuner og privatpersoner friere rammer for utvikling og forvaltning av lokale naturressurser. Høyre i regjering fortsetter å senke det samlede skatte- og avgiftsnivået.
- Lokale bedrifter er den viktigste bidragsyteren til arbeidsplasser i distriktene og attraktive lokalsamfunn.
- Ved å fjerne arveavgiften og redusere selskaps- og formuesskatten, legger regjeringen til rette for mer lokalt, norsk eierskap.
- Norge skal leve av overskudd, ikke tilskudd. Å legge til rette for flere lønnsomme arbeidsplasser er den beste investeringen vi kan gjøre for å få livskraftige lokalsamfunn.
- Høyre i regjering har lagt opp til at kommunene skal beholde en andel av selskapsskatten selv. På denne måten blir det bedre incentiver til å legge til rette for næringsutvikling i egen kommune.
- Regjeringen og samarbeidspartiene har sikret grønne sertifikater til kraftverk. Det betyr fortsatt drift og arbeidsplasser for mer enn 240 kraftverk som kommer inn under denne ordningen.
- Regjeringen satser sterkt og målretter innsatsen for å styrke næringslivet og skape morgendagens arbeidsplasser i regionene og kommunene.
- Med Høyre i regjering blir det satset stort på omstilling i næringslivet. Det bevilges milliarder til dette formålet, fordi vi trenger mer konkurransedyktige bedrifter for å møte morgendagens arbeidsmarked – forandre for å bevare.

DIFFERENSIERT ARBEIDSGIVERAVGIFT

Arbeidsplasser i distriktsområder har stor verdi for lokalsamfunn. For å få flere distriktsarbeidsplasser må det også lønne seg å skape verdier i distriktene.

Differensiert arbeidsgiveravgift innebærer at bedrifter som driver virksomhet i enkelte kommuner betaler lavere arbeidsgiveravgift enn normalen. Dette er en ordning som fungerer godt. Derfor har regjeringen også satset på å utvide denne, slik at 31 nye kommuner nå får fordelene av differensiert arbeidsgiveravgift. Dermed skapes flere arbeidsplasser i distriktene.

- Den differensierte arbeidsgiveravgiften er et kraftig regionalpolitisk virkemiddel og utgjorde totalt 13 mrd. kroner i 2018.
- Høyre i regjering har utvidet ordningen for å sørge for større vekst i distriktene

FORMUESSKATT

Formuesskatten tapper penger fra norske arbeidsplasser, og gjør det mindre lønnsomt å spare og investere. Det gir også norske bedrifter en ulempe overfor utenlandskeide bedrifter som ikke betaler formuesskatt, men konkurrerer i samme marked. For et lokalt hotell kan det i utgangspunktet være tøft å konkurrere mot store, internasjonale kjeder. Når det lokale hotellet i tillegg må betale en skatt som det internasjonale konsernet slipper, skapes en uheldig konkurransesituasjon for norske eiere og gründere.

Formuesskatten må betales selv om bedriften går med underskudd. Kutt i formuesskatt betyr mye for mindre bedrifter i distriktene som trenger midler til å kunne investere i flere arbeidsplasser. For dem er formuesskatten en tung bær å bære.

- Regjeringen har redusert satsen for formuesskatt til 0,85 prosent. og økt bunnfradraget til 1,48 millioner
- Skatteforliket mellom Høyre, FrP, Arbeiderpartiet, Venstre, Senterpartiet og KrF fra mai 2016, anerkjenner at skattelettelse gir økte investeringer, økt aktivitet og flere arbeidsplasser.
- Høyre vil fortsette å redusere formuesskatten på arbeidende kapital for å styrke norsk eierskap i hele landet.
- De som sliter med å håndtere formuesskatten er ikke landets rikeste, men bedriftene som sysselsetter vanlige arbeidsfolk.

LETTE I EIENDOMSSKATTEN

Å fjerne eiendomsskatten på maskiner og tilbehør vil gi store lettelse for industrien og vil medvirke til trygge arbeidsplasser over hele landet. For å sørge for en god overgang for kommunene som går glipp av inntekter blir det innført en overgangsordning. Dette styrker bedriftenes evne til fornying og utvikling, samt gir dem muligheten til å ansette flere.

Regjeringen reduserer maksimal eiendomsskattesats for bolig- og fritidseiendom fra 7 til 5 promille fra og med 2020. Regjeringen foreslår samtidig at eiendomsskattegrunnlaget ikke skal kunne overstige 70 prosent av markedsverdien. Dette er et viktig tiltak, spesielt for de som har dårlig økonomi og bor i et større hus.

LETTE I SELSKAPSSKATTEN

Regjeringen med Høyre i spissen har gjennomført omfattende lettelse i selskapsskatten. Først gjennom skatteforliket på Stortinget (fra 27 % til 23 %) og så i statsbudsjettet for 2019 ytterligere ned til 22 %. Redusert selskapsskatt gir

bedriftene muligheten til å bruke en større del av overskuddet sitt til å ansette flere, og gjennomføre nødvendig omstilling for å møte morgendagens arbeidsmarked.

NÆRINGSRETTET FORSKNING

Norsk næringsliv vil aldri være billigst, men vi kan være best. Å satse på kunnskap er det smarteste vi gjør for å ta norsk økonomi gjennom den omstillingen vi står i, og for et arbeidsliv i stadig endring.

I løpet av perioden har vi klart å nå målet om å bevilge 1 prosent av BNP til forskning og utvikling over statsbudsjettet. Den sterke veksten i næringslivets egen satsing på forskning og utvikling er anslått å være over 2 prosent. Da er regjeringens mål om 3 prosent av BNP til forskning og utvikling nådd. Dette muliggjør investering og utvikling av nye, smarte næringsveier.

Som et ledd i satsingen har regjeringen startet et gründerprogram som skal bidra til at gründere får lettere tilgang på oppstartspenger og investorer. Sårkornfond er investeringsmidler til innovative bedrifter i oppstartfasen. Samarbeidspartiene satte av 100 millioner kroner til en såkalt pre-sårkorn-ordning i 2016, og har etablert flere nye sårkornfond.

I 2017 ble de to første katapultene etablert på Raufoss og på Sørlandet. Norsk Katapult er en ordning som bidrar til etablering og utvikling av katapult-sentre, og som gjør veien fra konseptstadiet til markedsintroduksjon enklere for norsk industri. Ordningen er etablert for å styrke innovasjonsevnen for små og mellomstore bedrifter over hele landet. Testing, simulering og visualisering er avgjørende for at nye ideer kan bli nye produkter. Gjennom ordningen får små og mellomstore bedrifter tilgang til

Nye Veier AS har fått hovedkontor i Kristiansand. Foto: Getty Images

testsentre som er satt i system og får, ved hjelp av statlige midler, komplettert sine fasiliteter med utstyr. Katapultordningen skal sikre at kompetanse deles på tvers av næringer og regioner, og at næring og utdanning kobles enda tettere.

LOKALISERING AV STATLIGE ARBEIDSPLASSE

Det ligger mye god kompetanse som ikke utnyttes tilstrekkelig over hele landet. Med Høyre i regjering utnytter vi kompetansemiljø i ulike deler av landet bedre, og fører en politikk for å styrke disse gjennom blant annet lokalisering av statlige arbeidsplasser.

Fordeling av beslutninger og makt handler også om maktspredning, en viktig verdi for Høyre. Derfor

fortsetter denne regjeringen med å flytte ut og etablere statlige arbeidsplasser utenfor hovedstaden. Målet er at det skal være en jevnere balanse mellom hovedstadsregionen og resten av landet.

- Høyre i regjering har som hovedregel at nye og omlokaliserte statlige virksomheter og arbeidsplasser skal plasseres utenfor Oslo. Unntak fra dette skal være særlig begrunnet.
- Regjeringen har så langt flyttet eller vedtatt flyttet ut 630 arbeidsplasser fra Oslo. Blant annet gjennom etablering av et nytt klageorgan for helsetjenesten i Bergen, Sykehusbygg i Trondheim, Forbrukerrådet i Tromsø, Fredskorpset i

Førde, Valgdirektoratet i Tønsberg, Skatteklagenemnda til Stavanger, Nye Veier AS i Kristiansandregionen og Regelrådet til Hønefoss.

- Dette er en økning fra de 240 statlige arbeidsplasser som ble flyttet ut i perioden 2009-13.
- Victor Norman flyttet ut 900 statlige arbeidsplasser i 2002. Dette var den største utflyttingen av statlige arbeidsplasser i nyere tid, og skjedde forrige gang Høyre satt i regjering.
- Som en del av regionreformen planlegger regjeringen å utrede ytterligere utflyttinger og etablering av statlig virksomhet i hele landet.

Byggeprosjekt i Rogaland. Foto: Hans Kristian Thorbjørnsen

Samferdsels- politikken er det kraftigste virke- mидdelet vi har for å skape vekst og utvikling i distriktene.

Vi bygger by og bygd tettere sammen, reduserer avstandene mellom folk og sørger for at varer og tjenester kommer fortere frem. God bredbåndsdekning i hele Norge er viktig.

Høyre vil bruke 1000 milliarder på tidenes satsing på veier, bane og kollektiv som binder by og bygd sammen:

De neste årene vil Norge få en helt ny infrastruktur.

- Samferdselsbudsjettet er økt fra 35,7 milliarder i 2013 til 73,1 milliarder i 2019.
- Siden regjeringen overtok er samferdselsinvesteringene økt med over 60 prosent: Intercity-utbyggingen vil binde byene på Østlandet sammen og gi oss prosjekter i en helt annen størrelsesorden og kompleksitet enn vi før har sett i samferdselssektoren i Norge.

VEIER

- Bevilgningene til opprustning og fornying av fylkesveinettet var tre ganger så stort i 2014-2017 sammenliknet med de tidligere planene.
- Vedlikeholdsetterslepet faller på de store veiene: 81,5 prosent av riksveiene har nå skikkelig asfalt, mot 74,7 prosent da vi tok over. Det er over 700 km mer god vei.
- De store veiprojektene Ryfast, Rogfast og Hordfast vil gi mer effektive transportløsninger på Vestlandet.
- Det statlige veiutbyggings-selskapet Nye Veier ligger an til å spare 30 mrd. kr. og bygge ferdig veiprojektene på mye kortere tid enn først antatt. Vi bygger mer vei og jernbane for pengene.
- Nye Veier bygger motorveier billigere i Trøndelag, Agder, Telemark og Innlandet. Firepartiregjeringen vil øke Nye Veiers portefølje ytterligere.
- Regjeringen gjennomfører en bompengerreform som blant annet reduserer antall bompengeselskaper fra 60 til fem, og har innført en søknadsbasert tilskuddsordning for å redusere bompengetakstene utenfor de største byområdene.
- Regjeringen har fjernet bomstasjoner på sju strekninger og redusert bompengegjelden flere steder. I tillegg vil bompengandelen reduseres i nye veiprojekter i kommende NTP.

- Regjeringen vil innføre et skattefradrag for bompengeutgifter.
- Regjeringen vil sikre et desentralisert tilbud innen trafikant- og kjøretøyområdet i Statens vegvesen, blant annet gjennom økt bruk av teknologi og samarbeid med private aktører.

KOLLEKTIV OG YTTERLIGGERE INFRASTRUKTUR

- Kostnadsvekst kan slå beina under planene for vei og jernbane. Derfor må politikerne gjøre mer enn å bevilge penger. Vi må sørge for at fellesskapets midler til samferdselssatsninger ikke sløses bort underveis i prosessene.
- Reformene i sektoren virker: Jernbanens rolle i transportsystemet er styrket og vi har fått en mer kundeorientert jernbanesektor. Bane NOR rigger seg nå til som en profesjonell bedrift og skal håndtere en stor prosjektportefølje.
- De reisende er fornøyde med jernbanen. I perioden 2012-2016 økte jernbanetrafikken med nær 20 prosent. Samtidig har kundetilfredsheten hatt en positiv utvikling.
- Regjeringen har økt satsingen på digital infrastruktur betydelig.
- Småflyplass-strukturen skal opprettholdes og styrkes for å sikre et godt flytilbud i hele landet. I Nord får vi nye flyplasser i Bodø og Mo i Rana.
- Den nye ferjeavløsningsordningen gir et viktig finansieringsbidrag for å utløse en rekke fylkesveiprojekter langs kysten vår. Et ferjeavløsningsprosjekt innebærer at det blir bygd en bro eller en undersjøisk tunnel som erstatter et ferjesamband. Ferjeavløsningsmidler beregnes som et årlig tilskudd til fylkeskommunen.
- Regjeringen har satt av 66,4 milliarder kroner til byvekstavtaler for ni byområder. Avtalene skal styrke knutepunktutvikling, mer miljøvennlig transporttilbud og utbygging av kollektivtilbudene. Når kommunene legger frem gode helhetlige planer for hvordan all økning i persontrafikken skal tas ved kollektiv, sykkel og gange, stiller staten opp med halvparten av finansieringen.
- Det bygges fiskerihavner langs kysten, og Høyre i regjering har bidratt med store forskutteringsbeløp slik at flere prosjekter kan komme raskere i gang.
- Regjeringen vil redusere vedlikeholdsetterslepet på kystinstallasjoner langs kysten.
- For å sikre en grønn og miljøvennlig transportsektor satser regjeringen stort på god infrastruktur med ladestrøm og ladestasjoner.

God inntekts- utvikling i landbruket

Foto: Getty Images

Bonden er selvstendig næringsdrivende, og må ha mulighet til å investere og vokse.

Ved å redusere landbrukets avhengighet av offentlig støtte bidrar Høyre til et mer lønnsomt og fremtidsrettet jordbruk og skogbruk i hele landet.

- Optimismen er tilbake i landbruket. Produksjonen går opp og investeringene øker. Vi har bremsert og delvis snudd en nedadgående trend i landbruket som har vart lenge.
- Jordbruksoppgjøret for budsjettåret 2019 har en klar satsing på produksjoner med vekstpotensial, som frukt, grønt og korn. Oppgjøret inneholder en tydelig satsing på små og mellomstore bruk.
- Denne regjeringen har innført bedre rammer for direkte salg fra gården av landbruksvarer, også alkoholholdige produkter.
- Regjeringen har satt ned alkoholavgiften for små bryggerier. Dette gjør det mer lønnsomt å drive mindre bryggerier i distriktene.
- Bøndene har hatt høyere lønnsvekst enn snittet. Fra 2014 til 2016 økte norske bønder sin inntekt med 20 prosent per årsverk. Bønders inntekter 2012-2017 har økt med en gjennomsnittlig årlig vekst på 2,7 prosent. I den samme perioden var den gjennomsnittlige lønnsveksten for alle grupper på 2,6 prosent årlig.
- Jordbruksoppgjøret for 2018-2019 legger opp til en videre inntektsvekst i størrelsesorden 3,5 prosent, inkludert potensialet av bedre markedsbalanse.

Utsikten fra Kongsvinger festning i Hedmark byr på flott utsikt over Glomma og gårdene langs elva.

- Det legges ned færre jordbruksbedrifter enn under den forrige regjeringen, og selvforsyningsgraden, som var på vei ned i forrige periode, har under denne regjeringen gått opp fra 47 til 49 prosent, uten fisk. Medregnet fisken er Norge i praksis selvforsynt.
- Ved å øke grensen for hvor mange dyr og/eller dekar bonden får tilskudd til, vil det lønne seg mer både å ha større bruk og å investere i ny teknologi og produksjonsutstyr.
- Heving av melkekvotene kombinert med at det også nå blir gitt støtte til ku nummer 51 og oppover, gjør at de som investerer i melkerobot nå får lov til å utnytte dennes kapasitet fullt ut.
- Vridning i tilskuddene fra areal til produksjon har vært vellykket. Der det tidligere var underskudd på lammekjøtt, er vi nå selvforsynte. Det samme gjør vi nå på storfekjøtt der vi i dag er avhengig av import for å dekke hele etterspørselen.
- Det er gjennomført 40 forenklingstiltak i landbruket.
- Regjeringen har innført et tilskudd for å åpne kulturlandskapet og bekjempe gjengroingen. Dette vil komme både reiselivet og befolkningen til gode.
- Det er satt av hele 770 millioner kroner i netto tilskudd for 2019 i tillegg til ca. 200 millioner i økte målpriser.
- Regjeringen har gjennomført solide økninger i utmarksbeitetilskudd. Det stimulerer til viktige beiteressurser for småfe i bruk. Det garanterer næringsvirksomhet over hele landet.
- En verden i forandring påvirker oss alle, også bøndene. På samme måte som næringslivet for øvrig, må også de omstille seg og finne måter å bli mer produktive på. Tilpasning og utvikling ligger i bøndenes ryggmargsrefleks.
- Hestenæringen- og sporten er en viktig næring i distriktene. Hest kan skape arbeidsplasser og gi økt verdiskaping. Høyre i regjering har i samarbeid med hestenæringen utviklet en ny nasjonal hesteveileder.

Skognæringens verdiskaping

Skog- og trenæringen er en av få komplette verdikjeder i Norge. Med Høyre i regjering har vi lagt til rette for at næringen kan øke sin konkurransekraft og utvikle nye markedsområder.

- Skognæringen er en viktig næring for hele Norge, en viktig del av norsk kulturarv, og vi må sørge for at den har gode rammebetingelser.
- Resultatet av vår satsing på tømmer er allerede synlig. De siste årene har hogsten økt med 1 million kubikkmeter.
- Når programmet for skognæringen er fullført regner vi med at hogsten kan øke opp mot 5,4 millioner kubikkmeter. Dette gir verdiskaping og vekst for en av Norges viktigste næringer.
- Regjeringen har økt investeringene i infrastruktur, veier og kaier i skogbruket med nær 100 % siden 2013.
- Regjeringen har fått fart på bygging og restaurering av skogsbilveier, noe som her helt sentralt for å skjøtte og drive skogen på en god måte.
- Flaskehalsen på fylkesveiene har vært til hinder for effektiv transport av tømmer. Derfor har regjeringen satt av 25 millioner kroner til utbedringer av dette i budsjettet for 2019.
- Sjøtransport er den beste transportmuligheten både i kostnad og for miljøet. Derfor har vi iverksatt et program for å bygge ut tømmerkaier.
- Så langt er det blitt investert ca. 400 millioner kroner til 21 kaiprojekter. Regjeringen foreslår 64,1 millioner kroner til 8 nye kaiprojekter i budsjettet for 2019.
- Samarbeidspartiene viderefører Trebasert Innovasjonsprogram som en del av bioøkonomisatsingen under Innovasjon Norge.
- Regjeringen har foreslått en satsing på klimatiltak i skog på 33 millioner. Dette er også en viktig næringssatsing for skogbruket. Alle de tre tiltakene – planteforedling, gjødsling og tettere planting, vil bidra til bedre lønnsomhet i skogbruket.
- Landbruks- og matdepartementet la frem en stortingsmelding om skog- og trenæringen i oktober 2016.
- Økt omsetningskrav for biodrivstoff kan på sikt bidra til økt aktivitet i skogbruksnæringen
- Skog-, klima- og energitiltak som for eksempel tettere planting og gjødsling har fått økte midler under denne regjeringen. Innsatsen for bevaring av regnskog globalt har også økt betraktelig.
- I jordbruksoppgjøret for 2019 høynet man tilskudd til skogbruket for å legge til rette for økt verdiskaping og en bærekraftig utvikling.

Distriktenes betydning for energisektoren

Møsvatn i Telemark er oppdemmet av Møsvassdammen og Torvehovdammen og er hovedmagasin for Frøystul kraftverk i Tinn kommune. Møsvatn er Norges tredje største magasin med en kapasitet på 1066 millioner m³. Foto: Getty Images

Ved siden av olje- og gassnæringen, er norsk vann- og vindkraft svært viktig både for landets energiresurser og arbeidsplasser, spesielt langs kysten.

Regjeringen legger til rette for sikker og miljøvennlig energiforsyning, i tillegg til lønnsom utbygging av fornybar energi. 'Kraft til endring' (Energimeldingen) trekker opp retningen for en helhetlig energipolitikk der energiforsyning, klimautfordringer og næringsutvikling ses i sammenheng.

- Regjeringen legger til rette for lønnsom produksjon av fornybar energi i Norge.
- Innsatsen for å utvikle og ta i bruk nye teknologier for fornybar energi fortsetter.
- Den store regulerbare vannkraften vil fortsatt være ryggraden i energisystemet vårt og sikre en kraftforsyning basert på klimavennlige energikilder. Med Høyre i regjering setter vi også i gang et arbeid for raskere oppgradering av kraftverk gjennom skattepolitikken.
- Enova er et sentralt virkemiddel i arbeidet med å fremme innovasjon og utvikling av nye energi- og klimaløsninger. Innsatsen legger godt til rette for at bruk av fossile energikilder kan erstattes med fornybar energi i transportsektoren, landbrukssektoren og andre sektorer.
- Vi vil gjøre konsesjonsbehandlingen mer effektiv. Det skal legges til rette for en forsvarlig utnyttelse av det gjenværende potensialet for ny vannkraft, og en langsiktig utvikling av lønnsom vindkraft.
- Det legges til rette for miljøforbedringer i vassdrag med eksisterende vannkraftutbygginger, der miljøforbedringer veies opp mot tappt kraftproduksjon og reguleringssevne.
- Nasjonal ramme for vindkraft på land skal i sterkere grad enn tidligere styre hvor det søkes om konsesjon, og bidra til at de mest egnede områdene blir valgt.
- Det vil bli åpnet ett eller to områder for fornybar energiproduksjon til havs, og legges til rette for demonstrasjonsprosjekter for flytende havvind. Dette vil bety muligheter til teknologiutvikling og ny næringsvirksomhet som bygger videre på vår offshorekompetanse inn mot fornybar kraftproduksjon.

Olje og gass

Rehabilitering av oljerigg utenfor Bergen. Foto: Getty Images

Oljen er Norges viktigste næring. Det er også en viktig næring for distriktene.

Fra oljeriggene langs kysten, til leverandørindustrien og helikopterpilotene, oljenæringen sysselsetter over 300 000 nordmenn, direkte og indirekte. Høyre i regjering fører en politikk for å bevare oljeindustrien som en sterk norsk næring, samtidig som vi omstiller samfunnet for en tid etter oljen.

- > Olje- og gassnæringen er en av de viktigste arbeidsgiverne i distriktet. Slik vil det være i overskuelig fremtid.
- > Vi vil sikre gode og forutsigbare rammevilkår som gir aktivitet i hele landet, og videreutvikle petroleumsvirksomhet i lovende områder i Barentshavet.
- > Vi vil øke utvinningsgraden på norsk sokkel.
- > Regjeringen viderefører dagens praksis med jevnlig konsesjonsrunder på norsk sokkel for å gi næringen tilgang på nye letearealer.
- > Vi fortsetter kunnskapsinnhenting gjennom videre kartlegging av petroleumssressursene, også i områder som ikke er åpnet for petroleumsvirksomhet.
- > Feltene skal elektrifiseres der det er miljømessig og økonomisk forsvarlig.
- > Høyre vil legge til rette for at norsk petroleumsindustri fortsatt skal være ledende, også på helse, miljø og sikkerhet.
- > Vi skal sørge for god oljevernberedskap, i samarbeid med private aktører.
- > Vi vil konsekvensutrede Nordland VI og VII og Troms II.

Fiskeri

Små og store fiskeskøyter har sin base i Reine i Lofoten i Nordland. Foto: Getty Images

Nordmenn har alltid levd av havet, og det kommer vi til å gjøre i uoverskuelig fremtid også.

Vi må legge til rette for at sjømat-industrien også i fremtiden er produktiv og bærekraftig. Fiskeri og sjømat er viktige næringer for Norge. Vi eksporterer villfisk-produkter for ca 30 milliarder kroner i året. Fiskerinæringen utgjør til sammen 25 000 arbeidsplasser, for det meste i distriktsnorge. Der mange ser fiskeren som et verktøy for politiske målsetninger, ser Høyre på fiskeren som et mål i seg selv, som enkeltmenneske og som yrkesutøver.

- > Vi skal forvalte fiskeriene slik at neste generasjon kan høste like mye eller mer enn denne. Vi skal ikke fiske mer enn naturen tåler.
- > Høyre og regjeringen mener at flytting av kvoteåret vil gi fiskerne både økt fleksibilitet og at gi sjømatindustrien bedre markedstilpasset tilgang til råstoff hele året.
- > Kvinner og menn skal ha like muligheter for å delta i fiskeryrket.
- > Vi skal høste norske fiskeriressurser med norske fiskere på norske fartøy. Der industrien unntaksvis eier fartøy, skal det være norske eiere.
- > Vi skal ha en variert flåte med store og små fartøy. Vi skal ha stabilitet i kvotefordelingen mellom fartøygrupper.
- > Vi skal øke bearbeidingsgraden.
- > Vi skal høste naturressursene med så lite klima- og miljøavtrykk som mulig.
- > Vi skal benytte teknologiutviklingen for å få høyere produktivitet og sikre norske arbeidsplasser, lønnsomhet og konkurransedyktighet.
- > Vi skal gi fiskerne størst mulig frihet til å bruke den teknologi og de redskap som gir høyest produktivitet innen sin flåtegruppe, og innenfor det som er arbeidsmiljø- og miljømessig forsvarlig.
- > Kvoter er kvoter, vi skal ikke skille mellom strukturkvoter og enhetskvoter.
- > Vi skal sikre bedre markedsadgang for norsk sjømat.

Bærekraftig vekst i havbruket

Dette er en næring med et utrolig stort potensiale.

Hvis vi klarer å skape et mer markedsorientert fangst- og produksjonsmønster vil det kunne gi lønnsomme norske arbeidsplasser i mange år fremover. Havbruksnæringen gir store muligheter for distriktskommuner langs hele kysten. For eksempel ble det solgt laks for rundt 65 milliarder kroner fra norske oppdrettsanlegg i 2017.

- Regjeringen la i november 2015 frem en egen stortingsmelding om en konkurransekraftig sjømatindustri.
- Høyre mener havbruksnæringen har potensial til å flerdoble sin produksjon, og vi vil legge til rette for forutsigbar og bærekraftig vekst. Næringen kan også utvides gjennom oppdrett av nye arter, og ved at vi i større grad kan benytte havet til å dyrke fôr til oppdrettsnæringen. Dette gjør vi samtidig som vi ser på mulighetene til å benytte alt råstoff fisk og fiskeavfall gir, noe som fører til merverdi og arbeidsplasser, samtidig som det sikrer Norge som havnasjon. Høyre er særlig opptatt av å sikre en god, fremtidsrettet og bærekraftig forvaltning av fiske- og oppdrettsressursene, og å sikre Norge en stabil og god markedsadgang, samt gode arbeidsplasser langs kysten.
- Stortinget sluttet seg i all hovedsak til regjeringens havbrukspolitikk, med fokus på bærekraftig vekst for norsk oppdrettsnæring. Dermed ligger det fremover til rette for en forutsigbar vekst for næringen, samtidig som det stimuleres kraftig til å ivareta miljø- og bærekraftperspektivet.
- Kommunene har med denne regjeringen fått et insentiv til å legge til rette for oppdrett. Havbruksfondet skal sørge for at 80 % av vederlaget for fremtidige kapasitetstildelinger til lakse- ørretoppdrett tilfaller kommunal sektor.
- Regjeringens etablering av utviklingstillatelse legger til rette for utvikling av banebrytende teknologi som kan bringe havbruksnæringen fremover, og bidra til å skape den veksten som regjeringen ønsker at skal komme innenfor denne næringen.
- Mesteparten av veksten tilfaller de kommunene der veksten skjer. Regjeringen vil at det også skal lønne seg for kommunene å legge til rette for bærekraftig vekst i havbruksnæringen og har derfor etablert havbruksfondet.

Maritim næring

Maritim næring representerer et av Norges globale kunnskapsnav.

Kompetansen på maritim, marin og offshore næring, har skapt grunnlag for et mangfold av bedrifter med arbeidsplasser over hele landet. For å beholde og utvikle de blå havnæringene i Norge, mener regjeringen at næringen skal ha like gode vilkår her som den har i EU.

Regjeringen har lagt frem en offensiv maritim strategi. Strategiens hovedmål er bærekraftig vekst og verdiskaping for og i den maritime næringen. Dette er spesielt viktig for store deler av kyst-Norge. De viktigste tiltakene er:

- Legge til rette for at Norge også i fremtiden er en ledende sjøfartsnasjon med en stor norsk flåte. Styrking av nettolønnsordningen og oppmyking av fartsområdebegrensningene for NIS-skip har vært viktige bidrag.
- Stimulere til grønn vekst for norsk maritim næring og økt bruk av miljøteknologiske løsninger og alternative drivstoff for skip. Kondemneringsordning for gamle skip og styrking av Innovasjon Norges innovasjonslåneordning er viktige gjennomførte tiltak.
- Stimulere til økt samhandling mellom de havbaserte næringene, som maritim-, sjømat-, og olje- og gassnæringene.
- Legge til rette for teknologiutvikling som stimulerer til ny og bedre teknologi innen for eksempel fornybar energi, blant annet til flytende havvind.
- Sørge for at Norge ligger i front innen miljøteknologi for kystnære fartøy som ferjer, hurtigbåter, fiskeri og oppdrett. Dette skaper arbeidsplasser og grunnlag for eksport for kystnæringene våre.

An aerial photograph of a large lake with several islands, surrounded by a town and forested hills. The trees are in autumn colors, and the sky is clear blue. A large, semi-transparent circle is overlaid on the image, containing the main text.

Utvikling av utmarks- ressursene

Høyre baserer forvaltningen av naturressursene på respekt for privat eiendomsrett og med mål om mest mulig lokal selvråderett innenfor nasjonale føringer.

Fra Kongens utsikt ved Krokkleiva ser vi over landskapet rundt Sundvollen og Tyrifjorden i Hole kommune i Buskerud. Foto: Getty Images.

- Regjeringen har startet et omfattende arbeid med forenkling av utmarksforvaltningen med utgangspunkt i et styrket lokal-demokrati, mindre byråkrati og mer naturressursbasert lokal verdiskaping. Det arbeides nå bredt for å implementere flere av tiltakene:
- Styrking av kommunene som førstelinjetjeneste – med basis i målsettinger om mer lokal styring og verdiskaping basert på naturen.
- Utvikling av folkevalgtopplæring i regi av KS med utmarksforvaltning som eget tema.
- Statsallmenningslovutvalget la i juni 2018 frem forslag til ny fjellov med sammenslåing av fjelloven og statsallmenningsloven samt tilhørende NOU
- Regjeringen har stått fast på en stødig forvaltning av Stortingets rovviltforlik.
- Regjeringen fremmet en stortingsmelding om ulv i norsk natur som fikk bred støtte i Stortinget. Blant tiltakene som ble vedtatt var en reduksjon av ulvesonen, et nytt bestandsmål, vurdering av nye ordninger for kommuner i ulvesonen og en utredning av økonomiske ordninger for tap av rettigheter eller belastninger innenfor ulvesonen.
- Det skal gjennomføres en genetisk analyse på helhetlig DNA av den ulven vi nå har i Norge.
- Regjeringen har etablert en dialogordning mellom Klima- og Miljødepartementet, Landbruks- og Matdepartementet og berørte kommuner for å dempe konfliktene i rovviltforvaltningen
- Regjeringen har utviklet INON (inngrepsfrie naturområder) som verktøy i arealpolitikken. Prinsippet om frivillig skogvern med respekt for privat eiendomsrett og grunneiernes interesser er forsterket med Høyre i regjering. Regjeringen la frem en stortingsmelding om naturmangfold som fikk bred støtte i Stortinget med et mål om 10 % vern av all skog basert på frivillig vern.
- Stortinget har vedtatt at regjeringen skal utrede å gi fjelloven samme anvendelse i Nordland og Troms som sør for Nordland grense.
- Revidere statlige planretningslinjer for strandsonen med sikte på mer differensiert forvaltning i spredt bebygde strøk, slik at det blir større lokal handlefrihet samtidig som man ivaretar rekreasjonsmuligheter og vernet av kulturlandskap.

Regjeringens reformer

Regjeringen gjennomfører reformer for å styrke velferden og trygge Norge for fremtiden. Offentlige tjenester må utvikles i takt med at verden rundt utvikler seg.

Velferdsordninger skapt for en annen tid må moderniseres og tilpasses. Derfor er det behov for reform. Vi gjennomfører ikke reformer for å endre Norge, men fordi Norge er forandret. Kommunene har nye og større oppgaver, helsetjenesten er mer spesialisert og politiet møter en annen type kriminalitet enn for femti år siden.

KOMMUNEREFORMEN

Kommunene trenger gjennomføringskraft for å møte utfordringene som venter. Ikke minst for å sikre et bærekraftig og attraktivt lokalsamfunn.

- Kommunereformens første fase reduserer antall kommuner i Norge fra 428 før reformen, til 356 fra 2020.
- Selv om det har vært mange sammenslåinger, er det fortsatt mange små kommuner med sårbare fagmiljøer. Over 120 kommuner har under 3 000 innbyggere.
- Kravene til kvalitet i tjenestene, er krevende. Alternativet til kommunereform er mer sentralisering og økt statlig styring. Det ønsker ikke Høyre. Vi mener oppgaver kan utføres bedre når de løses lokalt. Derfor er det viktig at kommunereformen fortsetter.
- Kommunereformen legger til rette for bedre tjenester og et sterkere lokalsamfunn. Færre og større kommuner gir bedre kapasitet til å ivareta og videreutvikle lovpålagte oppgaver. Det gir bedre mulighet til å utvikle bærekraftige og gode lokalsamfunn og ivareta viktige frivillige oppgaver.
- Prinsippet om generalistkommunene ligger til grunn for reformen. Vi ønsker at alle kommuner skal løse sine lovpålagte oppgaver selv, uten å måtte bruke interkommunalt samarbeid. Det styrker lokaldemokratiet og det lokale selvstyret, og legger til rette for en enhetlig og oversiktlig forvaltning. Større kommuner, kan også lettere påta seg nye oppgaver og drive tjenesteinnovasjon i egen regi.
- Gjennom kommunereformen vil vi sikre: **Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne.**

Landskap utenfor
Åndalsnes, som er
administrasjonssenter
for Rauma kommune
i Møre og Romsdal.
Foto: Getty Images

REGIONREFORM

Høyres ønsker primært å erstatte dagens fylkeskommuner med større kommuner som kan ta over oppgavene som fylkeskommunene i dag løser. Dette er det ikke flertall for på Stortinget, og derfor gjennomfører regjeringen nå en regionreform. Målet med regionreformen er å redusere dagens 19 fylkeskommuner til 11. Disse regionene tilføres flere oppgaver og ansvarsområder som staten i dag har. Også i denne reformen skal mer makt flyttes nærmere der folk bor.

- Dagens fylkesstruktur er utdatert. Vi trenger en regionreform for å flytte mer makt og ansvar over til sterkere regioner. Dette vil skape bedre tjenester og sterkere lokaldemokrati.
- De nye fylkene er betydelig større i folketall. Før reformen hadde 9 fylker under 200 000 innbyggere. Etter reformen har den minste fylkeskommunen om lag 240 000 innbyggere.
- Dette styrker fylkeskommunenes muligheter til å være strategiske samfunnsutviklere, og de får styrket kapasitet og kompetanse til å løse dagens og fremtidens oppgaver.
- Valgdistriktene til Stortingsvalg endres ikke som følge av reformen, men skal vurderes i forbindelse med valglovutvalgets anbefalinger, som kommer i 2019.
- Stortinget har vedtatt at de nye fylkeskommunene skal få flere oppgaver og mer ansvar. Høyre i regjering er nå i gang med å følge opp forslag til oppgaveoverføring til fylkeskommunene.

POLITIREFORMEN

- Etterforskningsløftet gir politiet nye metoder og teknologiske løsninger for å etterforske mer på stedet. Opplæring og tydeligere rutiner og standardisering av arbeidsprosesser gir mer effektivitet og kvalitet i etterforskningen
- Forebygging skal være en hovedstrategi for kriminalitetsbekjempelse. Det skal etableres prosesser, rutiner og verkøystøtte for mer systematisk kriminalitetsforebygging
- Det er nå et tettere og mer strukturert samarbeid mellom politi og kommuner gjennom politikontakter og politiråd
- I 2018 er det blitt 2600 flere ansatte i politiet. Dette tilsvarer en realvekst på over 25 %. Ca. 1500 av disse er tilsatt ute i politidistriktene. PST, ØKOKRIM og KRIPOS er også styrket betraktelig
- Responstidskravene er innfridd med god margin
- Politiet har fått bevilgninger til nye biler og mer moderne teknisk utstyr
- Det er større satsing på forebygging og avdekking av IKT-kriminalitet
- Det har blitt enklere for Politiet å påkalle bistand fra Forsvaret
- Nytt nasjonalt beredskaps-senter bygges i Akershus
- Det er bestilt 3 nye politihelikoptre og 16 nye redningshelikoptre
- Politiet, helse, brann og frivillige trener mer sammen for å være bedre forberedt på alvorlige hendelser

AVBYRÅKRATIS- ERINGS- OG EFFEKTIV- ISERINGSREFORMEN

Som i næringslivet er det også i offentlig forvaltning et potensial for å bli mer effektiv. For å hente ut potensialet må det stilles klare krav om mindre byråkrati og få mer igjen for skattebetalernes penger. Derfor innførte regjeringen avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i 2015, som årlig bidrar til økt rom for nye prioriterte tiltak i statsbudsjettet. Det gir samtidig et viktig ytre press på statsforvaltningen om å effektivisere, noe som næringslivet daglig møter fra markedet. I statsbudsjettet for 2019 frigjøres 1,7 milliarder kroner til gode formål.

VEIREFORMEN

Høyre mener politikere på Stortinget må legge langsiktige planer for veibygging, mens detaljplanlegging overlates til fagfolk. Derfor har vi etablert veiselskapet Nye Veier AS. Selskapet skal i første omgang bygge ut 530 km motorvei mer effektivt enn tidligere. Selskapet har som mål å redusere kostnadene med 20 % og dermed gjennomføre sine strekninger på 12 år i stedet for 20 år.

UNIVERSITETS- OG HØYSKOLEREFORMEN

Strukturen i universitets- og høyskolesektoren var ikke egnet til å møte fremtidens utfordringer. Det var for mange små, sårbare fagmiljøer og for mange spredte, små utdanningstilbud med sviktende rekruttering. Den samlede kompetansen blir mer slagkraftig når ulike fagmiljøer går sammen. Derfor gjennomførte regjeringen en strukturreform for å få utdanning og forskning av høy kvalitet, robuste fagmiljøer og god tilgang til utdanning og kompetanse over hele landet.

SYKEHUSREFORMEN

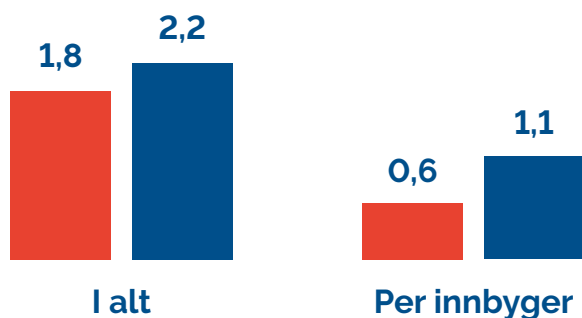
Pasientene skal få trygge sykehus og bedre helsetjenester, uansett hvor de bor. Høyre mener vi skal ha et desentralisert helsetilbud med en ryggrad av akutt sykehus som sikrer beredskap og øyeblikkelig hjelp. Med sykehusreformen har Høyre lagt til rette for trygge sykehus og bedre helsetjenester, uansett hvor du bor.

Kommune- økonomi

Høyre ønsker sterke kommuner som skaper gode lokalsamfunn og tjenestetilbud med kvalitet. Skal det lokale selvstyret fungere, må staten være en tilrettelegger, ikke en grensesetter.

Med Høyre i regjering har kommunene blitt styrket ved at vi har økt andelen frie inntekter til kommunene hvert år. Det gir kommunene handlingsrom til å bruke midlene uten rigide statlige føringer. Vi gjør dette fordi vi har tillit til lokaldemokratiet og ønsker bedre tilpassede tjenester.

- > Høyre mener at en forutsigbar og god kommuneøkonomi er en forutsetning for at kommunene skal kunne sikre innbyggerne et godt tjenestetilbud.
- > Realveksten i kommuneøkonomien har vært sterkere i vår regjeringstid enn hva den har vært tidligere
- > Den gjennomsnittlige veksten i frie inntekter per innbygger er nesten dobbelt så høy med Høyre i regjering
- > Regjeringen styrker kommuneøkonomien hvert år. Kommunenes driftsresultat i 2017 og 2016 er det beste siden 2006, noe som er et resultat av at regjeringen styrker kommunenes økonomi slik at de kan levere enda bedre tjenester for sine innbyggere.
- > Vi har nå det laveste antallet ROBEK-kommuner i historien.
- > Kommunesektoren får en stor vekst i frie inntekter. Av dette er det lagt inn store midler til å styrke rusomsorgen, tidlig innsats i barnehage og skole, og for forebyggende tiltak for barn, unge og familier.
- > Høyre vil at kommunene skal styre seg selv. Derfor gir vi inntektsveksten i frie midler, slik at lokalpolitikere selv kan avgjøre hvordan de vil satse i sin hjemkommune.

Gjennomsnittlig prosentvis årlig realvekst i frie inntekter

● 2005–13
● 2013–17

Hva vil Høyre i distrikts- politikken?

Høyre vil ha sterke byer og levende distrikter.
Næringsliv og lokalsamfunn må ha frihet
og mulighet til å styre egen utvikling.

En moderne distriktspolitikk gir næringslivet rammer for vekst, og respekterer privat eiendomsrett og lokal forvaltning.

Økt lokalpolitisk frihet og handlingsrom vil gi private grunneiere og utviklingsaktører nye muligheter. Små og mellomstore bedrifter vil få ny vekstkraft og gi grunnlag for nye arbeidsplasser som i sin tur sikrer bosetting i distriktene.

Sterke regioner og sterke regionsentra er en forutsetning for et desentralisert bo- og tjenestetilbud. Regioner som har en velfungerende kombinasjon av arbeid, bolig, velferds- og fritidsfasiliteter, er attraktive for innbyggere og tilflyttere. Lokal samfunnsutvikling forutsetter godt samarbeid mellom offentlige, private og frivillige interesser.

Lokalt skjønn skal vektlegges tungt, lokale forvaltningsorganer styrkes, og lovverket skal fremme rammer for utvikling og etablering av nye arbeidsplasser og vekst i distriktene.

Høyre vil ha lokalsamfunn der avgjørelser tas så nært den det angår, som mulig. For Høyre er lokal beslutningsrett og privat eiendomsrett viktige verdier for å sikre spredt bosetning og godt lokaldemokrati. Høyre ønsker å styrke lokalsamfunnets makt på bekostning av statens makt, men ikke på bekostning av enkeltmennesket.

Lovlighetskontroll med kommunens virksomhet skal ivareta enkeltborgerens rettssikkerhet.

Lokalisering av statlige arbeidsplasser og offentlige kompetansmiljøer utenfor de største byene bør skje hvor slik lokalisering har størst potensial til å bidra til regional utvikling, bygge opp under utviklingen av attraktive byer og tettsteder og styrke etablerte nærings- og kompetansmiljøer.

HØYRE VIL

- Sikre arbeidsplasser gjennom trygg økonomisk styring og gode vilkår for bedriftene
- Prioritere virkemidler som kan styrke innovasjon og nyetablering i alle deler av landet, med vekt på gründere.
- Fortsette satsingen på å bygge ut og ruste opp vei, kollektivtrafikk og jernbane gjennom 1.000 mrd. kr. i Nasjonal Transportplan
- Motivere til investeringer i nye bedrifter og arbeidsplasser ved å gi fradrag i skatt for investeringer i oppstartsselskaper.
- At nye statlige arbeidsplasser som hovedregel skal etableres utenfor Oslo.
- Spre offentlige kompetansearbeidsplasser over hele landet, også utenfor de største byene.
- Utarbeide en samlet nasjonal strategi for oppbygging av strukturer og innsats i nordområdene. Formålet er å skape nasjonal vekst, utvikling og arbeidsplasser i nord.
- Opprettholde differensiert arbeidsgiveravgift.
- Åpne opp for utbygging i nye vassdrag for å sikre tilgang til ren og fornybar energi.
- Styrke utbyggingen av infrastruktur i distriktene for å gi næringslivet gode vekstmuligheter.
- Legge til rette for utbygging av digital infrastruktur og utvikling av ny kommunikasjonsteknologi, som reduserer avstandsulemper i distriktene.
- Gi kommunene større myndighet og lokalt handlingsrom i arealpolitikken.
- Fortsette løftet for yrkesfagene og for flere lærlingsplasser
- Styrke regionsentrene.
- Fortsette liberalisering og forenkling av plan- og bygningsloven.
- Styrke eiendomsretten og gi grunneier økt innflytelse på forvaltning, regulering og bruk av areal, også i verneområder.
- Avgrense Fylkesmannens muligheter til å drive skjønnsbasert overprøving av kommunene.
- Føre en næringsvennlig politikk som gir grunneiere større råderett over egen eiendom, og som bidrar til verdiskaping og trygge arbeidsplasser.
- Ha et synlig og effektivt politi som bidrar til å forebygge, bekjempe og oppklare kriminalitet
- Styrke de lokale fjellstyrene og deres oppgaver med naturoppsyn, skjøtsel og veiledning, og utvide ordningen med grunneierstyrt forvaltning av vernede og foreslått vernede områder.
- Intensivere arbeidet med forenkling av utmarksforvaltningen ved å overføre mer makt og myndighet til kommuner og grunneiere.
- Innføre lokal forvaltning i Nordland og Troms slik som i resten av Norge sør for disse fylkene
- Revidere eksisterende verneforskrifter og forvaltningsplaner for å se hvordan næringslivsperspektivet eventuelt kan inkluderes bedre.
- Sørge for forutsigbare og gode rammebetingelser for bærekraftig skogbruk og forvaltning for å øke avvirkingen og videreføringen av skog, slik at en større andel av tilveksten tas ut i verdiskapende virksomhet og gir grunnlag for arbeidsplasser.
- Styrke bonden som selvstendig næringsdrivende gjennom å gi den enkelte bonde større råderett over sin egen eiendom og bedre muligheter til å utvikle og realisere egne strategier ved å modernisere konsesjonsloven og oppheve boplikten.
- Satse på en bærekraftig reiselivsnæring som bidrar til inntekter og arbeidsplasser for lokalsamfunnene hele året.

- Sikre et helhetlig og balansert forsvar med gjensidig forsterkende kapasiteter innen land-, sjø- og luftmakt.
- Ha et tilgjengelig politi med god tilstedeværelse lokalt og på internett, kombinert med sterkere fagmiljøer i politidistriktene.
- Gjennomføre skattereformen med lavere skatt for bedrifter og personer, for å sikre omstilling, vekst og flere arbeidsplasser.
- Motivere til investeringer i nye bedrifter og arbeidsplasser ved å gi fradrag i skatt for investeringer i oppstartsselskaper.
- Fortsette arbeidet med å forenkle utmarksforvaltningen gjennom samordning og digitalisering.

ORDLISTE

ENOVA: statsforetak som bedrifter og privatpersoner kan søke om penger fra for klima- og miljøtiltak.

Kunnskapsnav: En samling av kunnskapsbedrifter. Kan også kalles et kunnskapscenter.

NTP: Nasjonal transportplan

Nye Veier: Statseid selskap som bygger ut veistrekninger

ROBEK: Register over kommuner og fylker som er i økonomisk ubalanse. Kommuner og fylkeskommuner i ROBEK må ha godkjenning fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet for å kunne foreta gyldige vedtak om låneopptak eller langsiktige leieavtaler, samt at lovligheten av budsjettvedtakene skal kontrolleres.

Rogfast, Ryfast og Hordfast: Veistrekninger på E39

Såkkornfond: Investeringsmidler til innovative bedrifter i oppstartfasen

Høyres Hovedorganisasjon
Stortingsgaten 20, Oslo
Postboks 1536 Vika, 0117 Oslo

hoyre.no
politikk@hoyre.no
+47 22 82 90 00

